

Activiteitenplan: Trianon

**Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet
natuurbescherming**

**Kamsalamander, alpenwatersalamander,
gewone dwergvleermuis en eekhoorn**

projectnummer 454585
definitief
12 februari 2020

Gemeente Breda

Bijlage bij besluit
Z2020-007070-V01

Ven L

Activiteitenplan: Trianon

Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming

Kamsalamander, alpenwatersalamander, gewone dwergvleermuis en eekhoorn

projectnummer 454585

definitief revisie 00

12 februari 2020

Auteurs

J.M. Kooijman

Opdrachtgever

Rho Adviseurs B.V.
Delftseplein 27 B
3013 AA ROTTERDAM

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave 12-02-2020
beschrijving revisie 00 definitief

goedkeuring
M.L. Braad

vrijgave
W.A. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Algemene gegevens	1
1.1	Aanvrager	1
1.2	Contactpersoon / adviseur	1
1.3	Naam van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)	1
1.4	Locatie van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)	1
1.5	Beschrijving van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en):	2
1.6	Periode waarbinnen de activiteiten plaatsvinden:	6
1.7	Periode waarbinnen de ontheffing nodig is:	6
1.8	Werken volgens een gedragscode:	6
1.9	Eerder verleende ontheffing of omgevingsvergunning inclusief vvgb voor soorten:	7
2	Aanwezige beschermde soorten	8
2.1	Soort - kamsalamander	8
2.2	Soort - alpenwatersalamander	8
2.3	Soort – Eekhoorn	9
2.4	Soort – gewone dwergvleermuis	10
3	Soorten en verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming	11
3.1	Voor welke soorten wordt een ontheffing aangevraagd?	11
3.2	Ecologische inventarisatie	11
4	Belangen en doel	14
4.1	Op grond van welk wettelijk belang wordt een ontheffing aangevraagd?	14
4.2	Motivering wettelijk belang(en) in relatie tot de activiteit	14
5	Andere bevredigende oplossingen (alternatieven)	16
6	Mitigatie en compensatie	19
6.1	Worden er maatregelen getroffen die het effect van uw initiatief op een of meerder soorten verzachten?	19
6.2	Mitigerende maatregelen	19
7	Instandhouding van de betreffende soorten	25
	Bijlage I overzicht maatregelen t.b.v. natuur	29

1 Algemene gegevens

1.1 Aanvrager

Aanvrager: Simon Kant

Naam voorletters(s): S

Adres (straat, huisnummer, postcode en plaats): De Ambachten 31, 4881 XZ Zundert

Telefoonnummer: 076-597 5200

Berichtenbox naam: - N.v.t

BSN-nummer: - N.v.t

E-mailadres: Skant@maasjacobs.nl

Bedrijf / organisatie (indien aan de orde): SoMa Vastgoed B.V.

KvK-nummer: 62728016

UBN (uniek bedrijfsnummer): N.v.t

1.2 Contactpersoon / adviseur

Naam en adres (straat, huisnummer, postcode en plaats):

J.M. Kooijman
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout

Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Telefoonnummer: 0612962913

E-mailadres: jurrien.kooijman@anteagroup.com

1.3 Naam van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)

Herontwikkeling Villa Trianon

1.4 Locatie van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)

Naam en adres (straat, huisnummer, postcode, plaats en gemeente) / omschrijving locatie (indien locatie niet gekoppeld is aan een huisadres):

De villatuin Trianon is gelegen in stedelijk zuid-Breda. De villatuin grenst ten oosten aan de Baronielaan en is gelegen ten zuiden van de Graaf Engelbertlaan (zie Figuur 1.1). Het adres van de villa is Baronielaan 228.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied Trianon.

Kadastrale gegevens:

Perceelnummer: 4306

1.5 Beschrijving van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en):

Algemene beschrijving voornemen

In de villatuin wordt ten westen van de villa een aangrenzend deel van de bebouwing (het huidige koetshuis) gesloopt. Nieuwe woongelegenheden worden hier ten westen van de villa gerealiseerd in één appartementencomplex. De maximale hoogte is verlaagd naar 11 meter voor het gehele appartementengebouw. Er komt een half verdiepte parkeergarage en voor de entree en bergingen komt een klein bouwdeel op de grens met de naastgelegen woning met een hoogte van 3 en 4 meter. Voor de inrit van de half verdiepte parkeergarage komt een klein bouwdeel van 1,5 meter. De zuidelijke vijver wordt opgeknapt en de villatuin zal opnieuw worden ingericht met meer inheemse beplanting en krijgt een parkfunctie met een openstelling van zonsopkomst tot zonsondergang. De noordelijke vijver wordt verplaatst. Aan de zuidzijde worden aan de Okeghemlaan drie grondgebonden stadswoningen gerealiseerd. Zie Figuur 1.2 voor een impressie van het plan.

Figuur 1.2. Ontwerp van de villatuin op het Trianon terrein te Breda. Bron: Bosch Slabbers, 2019.

Het aangebouwde koetshuis wordt gesloopt om plaats te maken voor de inrit naar de parkeergarage en entree van het nieuw te bouwen appartementencomplex. De muur aan de zuidkant van het plangebied wordt deels gesloopt ten behoeve van de bouw van drie grondgebonden stadswoningen in het zuidwestelijke deel van het plangebied.

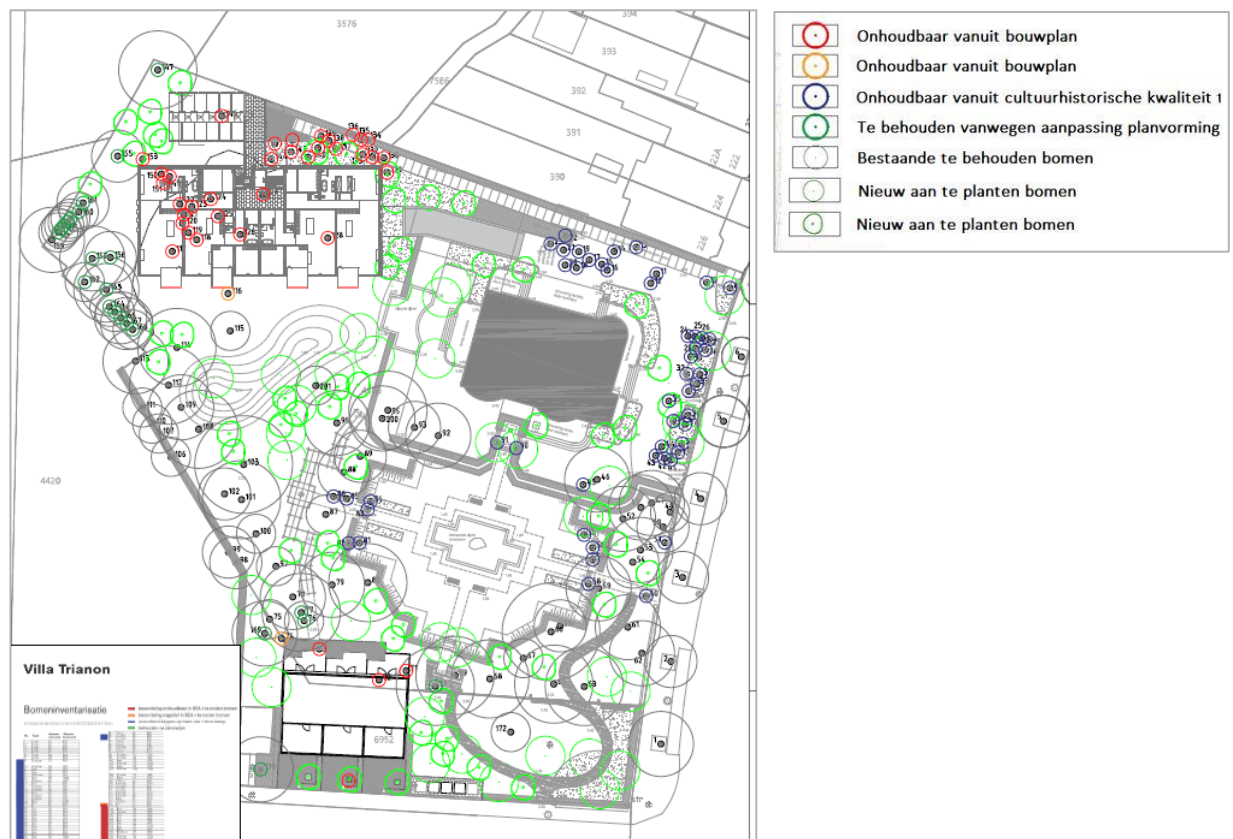
Het te slopen koetshuis heeft een oppervlakte van ca. 209 m². De te slopen tuinhuisjes hebben een oppervlakte van totaal ca. 24 m². Totaal wordt 233 m² gesloopt. De huidige villa blijft behouden.

Rond de villa, het appartementencomplex en de woningen is de villatuin aanwezig. Dit groengebied krijgt een semi-openbare toegankelijkheid als park en zal daartoe heringericht worden met onder andere paden, vlonders, nieuwe erfafscheidingen (hagen, heestermassieven en hekwerk), bomen en beplanting. Het park wordt 's avonds afgesloten met poorten. Er zal geen

extra verlichting worden voorzien. Ten behoeve van de realisatie van de plannen wordt de zuidelijke, grote, vijver gerestaureerd, de vijver ten westen van de villa wordt iets meer richting de villa verschoven en opnieuw gemaakt. De tuinmuur langs de Baronielaan wordt behouden omdat het een onderdeel is van het monument. Onder het appartementencomplex zal een half verdiepte parkeerkelder worden gerealiseerd.

Bomen

Ten behoeve van de realisatie van het bouwplan alsmede het tuinplan dienen 90 bomen gerooid te worden (zie Figuur 1.3). Sommige van de te rooien bomen zijn onhoudbaar vanuit veiligheidsoogpunt, sommige als gevolg van het bouwplan en sommige als gevolg van de cultuurhistorische kwaliteit. Naast de te rooien bomen wordt bestaand opgaand groen deels verwijderd.

Figuur 1.3. Boomplan in de villatuin Trianon. Bron: Bosch Slabbers, 2020.

Voor welke soort voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en) vraagt u ontheffing aan?

Een ontheffing wordt aangevraagd voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van landbiotoop, voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de **kamsalamander** en **alpenwatersalamander** in de villatuin. De ontwikkelingen op de locatie betreffen de herontwikkeling van de villa en woningbouw in de noordwestzijde en zuidzijde van de villatuin.

Een ontheffing wordt aangevraagd voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van leefgebied en vaste rust- of verblijfplaatsen van de **eekhoorn**. Voor de voorgenomen werkzaamheden dienen enkele bomen te worden gekapt waarin nesten aanwezig zijn.

Een ontheffing wordt aangevraagd voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van vaste rust- of verblijfplaatsen van de **gewone dwergvleermuis**. Voor de renovatie van de villa, zal de verblijfplaats verloren gaan.

Geef hieronder een gedetailleerde beschrijving van de voorgenomen activiteit(en)/ontwikkelingen, leg hierbij een relatie met de relevante verbodsbepalingen zoals genoemd onder punt 3 van het aanvraagformulier:

Bij de voorgenomen ontwikkeling worden woongelegenheden gerealiseerd in een villatuin waar in huidige situatie veel 'bijzondere' natuur aanwezig. Bijzonder ook vanwege het feit dat veel exoten (flora en fauna) hier op onbekende wijze terecht is gekomen. Zo is in de noordelijke vijver veel krabbenscheer aanwezig en is uit het onderzoek van RAVON gebleken dat naast de Europese- ook de Italiaanse kamsalamander aanwezig is in de villatuin. Het groene karakter biedt veel mogelijkheden voor soorten welke dichtbij de mens leven. Zo zijn naast de soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd ook de steenmarter, vos en egel waargenomen in de villatuin. De steenmarter (beschermde onder Artikel 3.10, onderdeel A) is slechts eenmaal waargenomen en heeft geen essentieel leefgebied in de villatuin.

De ontwikkelingen hebben als gevolg dat de villatuin een parkfunctie krijgt. Wel is vastgesteld dat het enkel toegankelijk zal zijn van zonsopkomst tot zonsondergang zodat de rust (en donkerheid) na zonsondergang blijft. Daarnaast wordt het geen losloopegebied voor honden en dienen honden aangelijnd te blijven. Het geheel heeft als ambitie een bijzondere stadsnatuur te ontwikkelen middels een samenwerking tussen mens en natuur. Om deze reden blijft de villatuin beschikbaar voor de aangetroffen soorten en is sprake van een verbeterslag t.o.v. de biodiversiteit in de tuin.

De **kamsalamander** is opgenomen in Bijlage IV Habitatrichtlijn met het beschermingsregime van de artikelen 3.5 en 3.6 Wet natuurbescherming, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het: wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- **opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);**
- **opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);**
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- **voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3-5/ lid 4).**

De **alpenwatersalamander** is opgenomen in de nationale beschermde soortenlijst met het beschermingsregime van artikel 3.10, onderdeel A Wet natuurbescherming. Op grond van Artikel 3.10, onderdeel A van de Wnb is het onder meer verboden in het wild levende dieren van soorten:

- **in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage , onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;** (enkel voor het overplaatsen uit het werkterrein)
- **de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen,**
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage - onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Daarnaast worden alpenwatersalamanders en kamsalamanders mogelijk overgeplaatst vanuit het werkgebied naar de overige ruimte in de villatuin. Op basis van Artikel 3.34 is het verboden om

dieren uit te zetten. Echter, de dieren worden in hetzelfde leefgebied opnieuw losgelaten waardoor geen sprake is van het uitzetten van dieren in een nieuw gebied.

De **eekhoorn** is opgenomen in de nationale beschermde soortenlijst met het beschermingsregime van artikel 3.10, onderdeel A Wet natuurbescherming. Op grond van Artikel 3.10, onderdeel A van de Wnb is het onder meer verboden in het wild levende dieren van soorten:

- in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage , onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- **de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, ofc.**
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage - onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De **gewone dwergvleermuis** is opgenomen in Bijlage IV Habitatrichtlijn met het beschermingsregime van de artikelen 3.5 en 3.6 Wet natuurbescherming, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het: wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- **opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);**
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- **voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3-5/ lid 4).**

1.6 Periode waarbinnen de activiteiten plaatsvinden:

Vul hieronder de periode in waarbinnen de activiteit(en) of ontwikkeling en bijbehorende handelingen worden uitgevoerd:

Naar verwachting:

Startdatum: 1 September, 2020

Einddatum: 1 September, 2023

1.7 Periode waarbinnen de ontheffing nodig is:

Vul hieronder de periode in waarbinnen u een ontheffing nodig heeft:

Startdatum: 1 September 2020

Einddatum: 1 September 2024

[Wijkt deze periode af van de onder 1.6 aangegeven periode van activiteiten/ontwikkeling?](#)

Ja, indien sprake is van vertraging door onvoorziene omstandigheden zullen de werkzaamheden mogelijk doorlopen tot in 2024.

1.8 Werken volgens een gedragscode:

[Worden er werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een door de Staatssecretaris van EZK vastgestelde gedragscode?](#)

Ja, m.b.t. de zorgplicht (o.a. voor egel en vos). Dit houdt bijvoorbeeld in dat het werkterrein in de overlap van het broedseizoen en de waterfase van de salamanders worden ontdaan van puin en plantaardig afval onder ecologische begeleiding. Zo wordt voorkomen dat de egel en andere dieren een schuilplaats hebben in het werkgebied ten tijden van de uitvoering.

1.9 Eerder verleende ontheffing of omgevingsvergunning inclusief vvgb voor soorten:

Is er eerder een ontheffing of toestemming verleend door RVO of een ander overheidsorgaan voor dezelfde werkzaamheden of activiteiten?

Nee.

2 Aanwezige beschermde soorten

Geef in hieronder aan welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de activiteit(en) waarvoor u de ontheffing aanvraagt:

Binnen het plangebied zijn de kamsalamander, alpenwatersalamander, eekhoorn en gewone dwergvleermuis beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming vastgesteld (Antea Group, 2019 & RAVON, 2019).

2.1 Soort - kamsalamander

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Kamsalamander (*Triturus cristatus*)

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

In het onderzoek van RAVON (zie Bijlage II) zijn de functies van het plangebied voor de kamsalamander beschreven, alsmede wordt hier de aanwezigheid van de Italiaanse kamsalamander bevestigd. In voorliggend document worden enkel de meest belangrijke functies benoemd.

In het plangebied is leefgebied geconstateerd van de kamsalamander middels vangsten en DNA onderzoek door RAVON. Daarnaast zijn beide kamsalamandersoorten waargenomen in de tuin onder zwerfafval, dood hout en middels een zaklamp in beide vijvers. De soort komt voor in de villatuin waar voortplantingsbiotoop en landbiotoop aanwezig is. Het is onduidelijk hoe beide soorten kamsalamanders in deze geïsoleerde tuin van zuidelijk Breda terecht zijn gekomen. Na mondelinge toelichting vanuit buurtbewoners wordt echter duidelijk dat er 'hier en daar' weleens wat is uitgezet. Hier kunnen verder geen uitspraken over worden gedaan.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

De soort is vastgesteld op basis van eDNA onderzoek door RAVON. Daarnaast is de soort middels zichtwaarnemingen meerdere malen vastgesteld door Antea Group in zowel de vijvers (voortplantingsbiotoop) als op het land (landbiotoop).

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is naar verwachting gedurende het gehele jaar aanwezig in de villatuin. Uitwisseling is mogelijk naar de tuinen van aangrenzende percelen waar ook vijvers aanwezig zijn.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is het gehele jaar aanwezig in het plangebied. In de maanden (februari) maart t/m mei bevinden de dieren zich voornamelijk bij het water, maar ook in de zone hier omheen. De kamsalamander is een soort welke gemakkelijk op afstand van water kan leven, zolang het biotoop vochtig genoeg is. Om deze reden wordt gebruik gemaakt van zones met veel hoge vegetatie binnen het plangebied.

2.2 Soort - alpenwatersalamander

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*)

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

In het onderzoek van RAVON zijn de functies van het plangebied voor de alpenwatersalamander beschreven.

In het plangebied is leefgebied geconstateerd van de alpenwatersalamander middels vangsten en eDNA onderzoek door RAVON (zie Bijlage II). Daarnaast zijn alpenwatersalamanders meerdere malen waargenomen in de tuin onder zwerfafval, dood hout en middels een zaklamp in beide vijvers. De soort komt voor in de villatuin waar voortplantingsbiotoop en landbiotoop aanwezig is. In geheel zuidelijk Breda komt de soort algemeen voor en wordt veel gemeld in vijvers van bewoners.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

De soort is vastgesteld op basis van eDNA onderzoek door RAVON. Daarnaast is de soort middels zichtwaarnemingen meerdere malen vastgesteld door Antea Group in zowel de vijvers (voortplantingsbiotoop) als op het land (landbiotoop).

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is naar verwachting gedurende het gehele jaar aanwezig in de villatuin. Uitwisseling is mogelijk naar de tuinen van aangrenzende percelen waar ook vijvers aanwezig zijn.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is het gehele jaar aanwezig in het plangebied. In de maanden (januari-februari) maart t/m juni bevinden de dieren zich voornamelijk bij het water, maar ook in de zone hier omheen. De alpenwatersalamander is een soort welke gemakkelijk op afstand van water kan leven.

2.3 Soort – Eekhoorn

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*)

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

In de villatuin is meerdere malen een eekhoorn waargenomen middels zichtwaarnemingen en detectie door de wildcamera's. Ook is aanvullend gezocht naar bolvormige nesten of omgebouwde nesten van eekhoorns. In totaal zijn vier nesten aangetroffen, waarvan één in het najaar van 2019 was komen te vervallen. In huidige situatie zijn drie nesten aanwezig en met de beelden van de wildcamera is slechts één individu te onderscheiden. De villatuin lijkt te worden bewoond door een eekhoorn met meerdere nesten, wat normaal is voor de soort. Gemiddeld heeft een eekhoorn circa 4-5 nesten (Verbeylen, 2002).

Het plangebied bevat vaste rust- en verblijfplaatsen, alsook foerageergebied van de eekhoorn.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

De soort is vastgesteld door te zoeken naar sporen en nesten in de villatuin. Daarnaast is de soort meerdere malen vastgesteld door zichtwaarnemingen en detectie door de wildcamera. De verschillende nesten in de villatuin kunnen in één seizoen allemaal een keer in gebruik zijn geweest. Direct gebruik van de nesten is gedurende de onderzoeken niet waargenomen, maar de aanwezigheid van nesten en de eekhoorn is in dergelijke (geïsoleerde) situatie voldoende om in gebruik zijnde nesten vast te stellen.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is naar verwachting gedurende het gehele jaar aanwezig in de villatuin. Uitwisseling is mogelijk naar omliggende gebieden. De eekhoorn is mogelijk afkomstig uit het Mastbos welke zich via tuinen en openbaar groen heeft weten te vestigen in de villatuin.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De soort is het gehele jaar aanwezig in het plangebied.

2.4 Soort – gewone dwergvleermuis

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

Meerdere gewone dwergvleermuizen foerageren in de villatuin. Vooral bij de zuidelijke vijver is vaak de volledige duur van een avondbezoek activiteit waargenomen van deze soort. De villa bevat geen duidelijke openingen om grote groepen vleermuizen te kunnen bevatten, maar wel kleine beschadigingen aan raamkozijnen en het dak. Onder één van de ramen is dan ook een zomer- en paarverblijfplaats aanwezig van de gewone dwergvleermuis.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

Onderzoek is uitgevoerd door twee vleermuisdeskundigen van Antea Group volgens het vleermuisprotocol 2017. De soort is tijdens een ochtendbezoek in de zomer- kraamperiode invliegend waargenomen en duidelijk baltsend op dezelfde locatie in de najaarsperiode.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de Pettersson D240X, Batlogger M en de Echo meter Touch Pro 2. Voor de analyse achteraf is Bat Explorer gebruikt.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De houten constructie aan de buitenkant van de villa biedt geen goede verblijfplaats voor een strenge winterperiode. De soort is hoogstwaarschijnlijk van begin maart tot en met oktober. Bij strenge vorst zal de vleermuis vertrekken naar een (massa)winterverblijfplaats.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

Maart tot en met oktober.

3 Soorten en verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming

3.1 Voor welke soorten wordt een ontheffing aangevraagd?

Geef daarbij aan welke verbodsbepaling(en) van toepassing is (of zijn):

Soort

Kamsalamander (*Triturus cristatus*) (beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming).

Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) (beschermd onder artikel 3.10, onderdeel A van de Wet natuurbescherming).

Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) (beschermd onder artikel 3.10, onderdeel A van de Wet natuurbescherming).

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) (beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming).

Verbodsbepaling

Artikel 3.5

Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Artikel 3.10, onderdeel A

Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage , onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen; (enkel voor het overplaatsen uit het werkterrein)

Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, ofc.

3.2 Ecologische inventarisatie

Bovenstaand heeft u aangegeven voor welke soorten mogelijk een verbodsbepaling wordt overtreden. Geef hieronder een verantwoording van het onderzoek dat naar de effectbepaling van de activiteit is gedaan.

Wie heeft de inventarisatie uitgevoerd?

Het nader onderzoek in 2019 naar de kamsalamander en alpenwatersalamander is uitgevoerd door RAVON (zie Bijlage II).

Het nader onderzoek naar vleermuizen, marterachtigen en de eekhoorn is uitgevoerd door Antea Group.

Heeft deze persoon voor de aangevraagde werkzaamheden in combinatie met de betreffende soorten aantoonbare kennis en ervaring op het gebied van soortspecifieke ecologie?

Ja, RAVON is de kennisorganisatie op het gebied van Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland.

Ja, het nader onderzoek in 2019 is uitgevoerd door een (twee m.b.t. het vleermuisonderzoek) ecooloog van Antea Group met aantoonbare ervaring op het gebied van onderzoek naar, en monitoring van vleermuizen, eekhoorns, marterachtigen alsook amfibieën.

Wanneer heeft de inventarisatie plaatsgevonden?

Amfibieën (RAVON)

RAVON heeft op 16 april 2019 de vijvers bezocht en bemonsterd op de aanwezigheid van kamsalamanders via schepnet en eDNA.

Eekhoorn

Tabel 3.1. Overzicht inventarisaties naar de eekhoorn in het plangebied.

Datum	Tijd	Soort	Activiteit	Weersomstandigheden
14-05-2019	14:14 – 15:30	Eekhoorn	Zoeken naar mogelijke nesten en sporen	Onbewolkt, windkracht 1, 19 °C
23-05-2019	21:15 – 21:45 ➤ Gedurende hele schemering is gelet op mogelijk aanwezige eekhoorns.	Eekhoorn (in combinatie met het vleermuisbezoek).	Zoeken naar sporen en aanwezige dieren.	Vrijwel onbewolkt, windkracht 1, 19 °C
07-06-2019	11:00 – 12:30	Eekhoorn	Zoeken naar mogelijke nesten en sporen, controleren van eerder waargenomen nesten.	Zonnig, windkracht 1, 21°C
31-10-2019	13:00 – 15:00	Eekhoorn	Zoeken naar eekhoornnesten, controleren van eerder waargenomen nesten.	Zonnig, windstil, 6 °C

Vleermuizen

Tabel 3.2. Overzicht inventarisatiemomenten naar vleermuizen Trianon 2019.

Datum	Tijd	Soort	Activiteit	Weersomstandigheden
23-05-2019	21:30 – 23:45	Vleermuizen	Opsporen van verblijfplaatsen, Onderzoeken van essentie plangebied als foerageergebied / vliegroute.	Vrijwel onbewolkt, windkracht 1, 19 °C
27-06-2019	3:15 – 5:40	Vleermuizen	Waarnemen van zwermgedrag, achterhalen van verblijfplaatsen en onderzoeken van essentie plangebied als foerageergebied / vliegroute.	Onbewolkt, windstil, 14 °C
21-08-2019	21:45 – 02:00	Vleermuizen	Onderzoeken van paarverblijfplaatsen, zwermende dieren bij winterverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.	Onbewolkt, windstil, 19 °C
09-09-2019	21:50 – 02:00	Vleermuizen	Onderzoeken van paarverblijfplaatsen, zwermende dieren bij winterverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes.	Bewolkt, windkracht 1, 14 °C

Beschrijf samengevat de resultaten van de ecologische inventarisatie:

In de villatuin is voortplantingsbiotoop en landbiotoop aanwezig van de kamsalamander en alpenwatersalamander. Door het vele tuinafval en dichte struiken zijn veel beschuttingsmogelijkheden voor amfibieën. De vijvers bevatten steile wanden en de zuidelijke vijver bevatte tot sinds kort geen uittredeplaats. Toch zat de vijver 'vol' met salamanders.

De eekhoorn komt voor in de villatuin. Gedurende het marteronderzoek is de eekhoorn meerdere malen vastgelegd op de wildcamera. Ook is de eekhoorn eenmaal waargenomen gedurende een vleermuisbezoek in de najaarsperiode. In het vroege voorjaar van 2019 zijn twee eekhoornnesten aangetroffen. Vervolgens in het najaar van 2019 werden drie nesten aangetroffen. Door het aannemelijke gebruik van de villatuin door een eekhoorn betreft het hier één individu met meerdere nesten.

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis zijn waargenomen in het plangebied. De gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis zijn enkel zeer kort of passerend waargenomen. De laatvlieger was bij het eerste bezoek foeragerend aanwezig in de villatuin (waarschijnlijk door de hoge aantallen meikevers op dat moment). Gedurende de overige bezoeken zijn laatvliegers enkel sporadisch waargenomen. De gewone dwergvleermuis maakt veel gebruik van de villatuin en is in de omgeving een vrij algemene soort. Een zomer- en paarverblijfplaats is geconstateerd van de gewone dwergvleermuis in de villa welke gerenoveerd gaat worden.

4 Belangen en doel

4.1 Op grond van welk wettelijk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

De kamsalamander en de gewone dwergvleermuis zijn opgenomen in Bijlage IV Habitatrichtlijn met het beschermingsregime van de artikelen 3.5 en 3.6 Wet natuurbescherming, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De alpenwatersalamander en eekhoorn zijn opgenomen in de nationale beschermde soortenlijst met het beschermingsregime van artikel 3.10, onderdeel A Wet natuurbescherming.

De ontheffing wordt aangevraagd op grond van het bijbehorende belang (art. 3.8. lid 5 Wet natuurbescherming) voor de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

4.2 Motivering wettelijk belang(en) in relatie tot de activiteit

Motiveer waarom de activiteit(en) de/het wettelijke belang(en) dient/dienen, zoals dit is aangegeven bij 4.1:

De ontheffing van verbodsbepalingen wordt aangevraagd op grond van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De gemeente Breda heeft een grote woningbouwopgave. Zie hieronder de tekst hiervoor die in paragraaf 3.2.3. van het bestemmingsplan staat. Regionaal, provinciaal en gemeentelijk wordt er gestuurd op meer woningen. Daarnaast zorgt dit type woningen voor een aanvulling in de wijk en doorstroming (zie paragraaf 3.5.1 Structuurvisie 2030).

In de Brabantse Agenda Wonen en de Regionale Agenda Wonen 2017 zijn de actuele ontwikkelingen op de woningmarkt in Noord-Brabant beschreven. Ook is de regionale plancapaciteit tot en met 2025 vastgelegd. Zoals blijkt uit paragraaf 3.4.2 ligt er voor de gemeente Breda tot 2025 een woningbouwopgave van 8.275 woningen. De regionale opgave is circa twee keer zo groot. De behoefte aan extra woningen wordt veelvuldig bevestigd in de meest actuele bevolkings- en woningbehoefteramingen die de provincie Noord-Brabant naar buiten brengt. Voor Breda alleen al is de verwachting dat de bevolking toe zal nemen met 15.510 personen tussen 2015 en 2029. Om de bevolkingsgroei van de gehele provincie te kunnen opvangen moet de Brabantse woningvoorraad tot 2030 nog met 120.000 woningen groeien. Met de toevoeging van 16 woningen wordt een bijdrage geleverd aan de groeiende regionale en provinciale woningbehoefte. Deze toevoeging is een aanvulling op de harde plancapaciteit die de regio nu kent. Het realiseren van appartementen en grondgebonden woningen van diverse grootte voor diverse doelgroepen sluit daarnaast goed aan bij de gewenste differentiatie in woonmilieus.

De gemeente Breda voert regie op het stedelijk programma via de Structuurvisie Breda 2030. In de structuurvisie is beschreven dat het woonaanbod in Breda ook in de toekomst geschikt moet zijn voor elke doelgroep en leefstijl. De diversiteit in woonmilieus en leefstijlen moet versterkt worden (Breda Mozaïek). Daarbij is het van belang dat waar mogelijk de historische en karakteristieke Bredase panden en monumenten worden gekoesterd als karakteristieke woonplekken en identiteitsdragers van het woonmilieu. Hoewel een groei van de

woningvoorraad noodzakelijk blijft, zullen de veranderingen in de woonvraag de komende periode vooral moeten worden opgevangen binnen de bestaande woningvoorraad. In de Structuurvisie Breda 2030 is nader ingegaan op de kwalitatieve woningbehoefte in de gemeente. Een toets aan deze kwalitatieve vraag is opgenomen in paragraaf 3.5.1.

Met het bestemmingsplan worden m2 kantoorruimte planologisch uit de markt gehaald. Dit is een focuspunt van de gemeente Breda vastgelegd in het bestuursakkoord Lef en Liefde 2018-2022 en het programma 'Versneld Bouwen':

De bestemmingsplannen voor leegstaande bedrijventerreinen en/of kantoorpanden die geen toekomst hebben, moeten snel beschikbaar worden voor woningen. Dit alles binnen het programma 'Versneld Bouwen'

Daarnaast is de villa een Rijksmonumentale villa met cultuurhistorisch waardevolle tuin. De villa is in verval geraakt. Door het planvoornemen komen voldoende financiële middelen vrij om deze villa te restaureren en te behouden voor de toekomst. Dit is vanuit cultuurhistorie een erg belangrijk argument en maakt het project ook locatiegebonden. In het bestemmingsplan is met een voorwaardelijke verplichting vastgelegd dat de omgevingsvergunning voor het bouwen voor de beoogde appartementen pas mag worden verleend nadat de omgevingsvergunning voor de restauratie van de bestaande villa is verleend en dat pas gestart mag worden met de bouw indien eerder of minimaal gelijktijdig is/wordt gestart met de restauratiewerkzaamheden. Voor de tuin geldt hetzelfde. De cultuurhistorisch waardevolle elementen zoals de vijvers en pergola zijn in verval geraakt en worden in ere hersteld met de financiële middelen die vrijkomen door de ontwikkeling. Dus vooral inzetten op cultuurhistorie, rijksmonument en daarmee een dwingende reden van groot openbaar belang.

Daarnaast wordt het nu afgesloten terrein een semi-openbaar park wat beleefbaar en te gebruiken is door omwonenden. Toevoegen van een park in dit deel van de stad (waar dit weinig aanwezig is) is goed voor de leefbaarheid en sociale cohesie. Dit geldt ook voor de speeltuin die gerenoveerd wordt met de gelden die met dit project verdient worden. Breda heeft als speerpunt ook de slogan 'Breda stad in een park'. Vergroenen en groen behouden is een expliciet beleidsuitgangspunt.

Daarnaast is er in het plangebied sprake van een hoge grondwaterstand die geregeld tot problemen in de omgeving leidt. Door het aanleggen van een wadi wordt er ruimte in de tuin gecreëerd voor een betere natuurlijke afwatering. Ook deze inpassing is locatie gebonden.

Tot slot is het ecologisch opwaarderen van de tuin door dit projectvoornemen ook een streven die bijdraagt aan gunstige milieueffecten. Exoten worden vervangen voor inheemse beplanting, de tuin wordt ingericht op een hogere biodiversiteit middels het plaatsen van een bijenhotel en inheemse bloemrijke graszones. Aanvullend worden voorzieningen geplaatst voor algemene broedvogels en vleermuizen waarmee de villatuin bijdraagt aan natuurbeleving, biodiversiteit en groene ruimte. Het geheel draagt daarnaast bij aan het versterken van de ecologische potentie in de stad welke op veel plekken minimaal lijkt.

Naast de economische impuls wordt er ook een sociale impuls aan het project gegeven. Nieuwe bewoners zullen niet alleen de lokale economie versterken, maar ook bijvoorbeeld de scholen, verenigingen en het culturele leven. De nieuwe wooninrichting behoudt met de ontwikkeling een groen karakter, voorkomt verloedering en geeft de villatuin ter plaatse een kwaliteitsimpuls.

5 Andere bevredigende oplossingen (alternatieven)

Welke alternatieve locaties heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn:

Het project is locatiegebonden door de aanwezigheid en koppeling met de Rijksmonumentale villa en de cultuurhistorisch waardevolle tuin. De opbrengsten van de woningen worden hier voor gebruikt alsook een ecologische opwaardering van de villatuin en het openstellen met een parkfunctie voor de leefbaarheid en recreatie. Het appartementengebouw wordt geplaatst op de minst cultuurhistorisch waardevolle plek in de tuin (oude tennisbanen). Vanwege het vrijzetten van de villa vanuit cultuurhistorie is daarnaast een minimale afstand van 16 meter tot de villa noodzakelijk. Met deze gegevens komt het appartementengebouw zo in de hoek van de villatuin terecht. In de afweging is meegenomen om in plaats van het appartementengebouw, woningbouw op de hoek van de Baronielaan en Okeghemlaan te plaatsen (locatie van de huidige speeltuin), maar dit is vanuit cultuurhistorie niet toegestaan, omdat deze hoek vrij moet blijven vanwege zichtlijnen op de villa.

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn:

De locatie waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden is vastgesteld en zal niet worden gewijzigd. Wel heeft een herziening plaatsgevonden waarbij een deel van het appartementencomplex aan de westzijde tot minder ruimtebeslag leidt. Gekozen is voor een stramien waarbij 6,4 meter van het bouwwerk is afgehaald om zo meer bomen en een natuurzone langs het complex te behouden. Dankzij deze herziening blijft een groot deel van het landbiotoop voor amfibieën behouden (circa 250m² na planwijziging) en kunnen de bomen in deze hoek tevens behouden blijven. Om deze locatie heen zal daarnaast de villatuin worden ingericht met meer inheemse beplanting en voorzieningen om de biodiversiteit te verhogen. Daarentegen krijgt de tuin wel een parkfunctie welke open gesteld wordt van zonsondergang tot zonsopkomst.

In het project Trianon is veel aandacht besteedt aan de natuur en de ambitie is ook om dit te blijven doen middels een beheerplan voor de vereniging van eigenaren. De inrichtingen van de villatuin en de compenserende maatregelen voor beschermde soorten zijn daarnaast besproken met vereniging 'Natuurplein de Baronie'. Aan de hand verschillende afwegingen zijn aanpassen gedaan om het gebouw van 14 meter, naar 11 meter terug te zetten (minder schaduwwerking) en na aanleiding van de herziening is zoals reeds benoemd meer ruimte beschikbaar gebleven voor het landbiotoop van beschermde amfibieën. Daarnaast is een plan ontstaan waardoor de villatuin zal worden ingericht als een 'biodiversiteitstuin' met parkfunctie. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de cultuurhistorische waarde van enkele exotische beplanting zoals de rododendron.

Verschillende werkzaamheden zijn met oog op natuur gerealiseerd (zie ook de memo wettelijke en bovenwettelijke maatregelen):

- het inzetten op biodiversiteit in de villatuin;
- aanpassen van het ontwerp;
- uitwisseling naar de tuinpercelen mogelijk maken middels hagen;

- realiseren van uittredenplaatsen uit de vijvers voor amfibieën;
- Duidelijke verantwoording voor het wel- of niet kunnen behouden van bomen;

Het plan dat is gevormd heeft verschillende aanpassingen verkregen en dient onder deze voorwaarden te worden gerealiseerd.

Welke alternatieve werkwijze heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn:

De werkzaamheden zullen zoveel mogelijk worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes. Hieronder wordt uiteengezet wanneer werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en hoe. Veel soorten kennen kwetsbare periodes waarin activiteiten niet mogen worden uitgevoerd. Tabel 5.1 toont een overzicht van de kwetsbare periodes van alle aanwezige beschermde soorten in het plangebied. **Let op:** de periodes voor de gewone dwergvleermuis zijn gebaseerd op de aanwezigheid van enkel het zomer / paarverblijf. De tabel kan niet worden toegepast voor kraam- en winterverblijfplaatsen.

Tabel 5.1. Op hoofdlijnen weergegeven de perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden.

Soort	Activiteit	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Kamsalamander	Werkzaamheden vijvers												
	Werkzaamheden land												
Alp. Salamander	Werkzaamheden vijvers												
	Werkzaamheden land												
Broedvogels	Werkzaamheden												
Eekhoorn	Werkzaamheden												
Gew. Dwergvleermuis	Renoveren villa												

	Meest kwetsbare periode
	Werkzaamheden mogelijk onder ecologische begeleiding en mitigerende maatregelen
	minst kwetsbare periode, Werkzaamheden mogelijk onder ecologische begeleiding en mitigerende maatregelen
	Activiteiten kunnen worden uitgevoerd

Kamsalamander, alpenwatersalamander, eekhoorn en broedvogels

Om zoveel mogelijk buiten kwetsbare periodes te werken zal als eerst een amfibieënscherm worden geplaatst om de gehele werkterreinen heen. Dit zal gebeuren in de periode april – juli. In deze periode mag niet gewerkt worden vanwege de eekhoorn en broedvogels. Tuinafval en dood hout zal worden verwijderd uit de werkterreinen en onder ecologische begeleiding worden eventueel achtergebleven amfibieën overgezet naar de andere zijde van het scherm.

De verplaatsing van de noordelijke vijver dient uiterlijk in maart te worden gerealiseerd. Indien dit niet mogelijk is, kan dit pas in oktober worden uitgevoerd. In beide gevallen zal sprake zijn van ecologische begeleiding waarbij eventueel aanwezige amfibieën zullen worden afgevangen en overgezet naar alternatief leefgebied.

In het opvolgende najaar zullen de bomen worden gekapt binnen de werkterreinen waar op dat moment geen amfibieën meer aanwezig zijn. De werkzaamheden vinden dan plaats buiten de kwetsbare periode van broedvogels en de eekhoorn. Indien de werkzaamheden starten in

augustus – september zal doormiddel van ecologische begeleiding het werkterrein worden vrijgegeven. Vanaf februari in het volgende jaar dienen de werkterreinen ongeschikt te blijven voor broedvogels door de werkzaamheden zonder lange periodes stil te leggen uit te voeren tot de uiteindelijke afronding.

Renovatie villa (gewone dwergvleermuis)

Voor de renovatie aan de villa dient de verblijfplaats ongeschikt te worden gemaakt in de minst kwetsbare periode. De gewone dwergvleermuis zal met strenge vorst zijn verblijfplaats verlaten. Een duidelijke kwetsbare periode is om deze reden afhankelijk van klimatologische omstandigheden. Een mannelijke gewone dwergvleermuis zal zolang de temperaturen hoog genoeg zijn, het territorium (en dus de verblijfplaats) niet verlaten. Om deze reden dient de verblijfplaats na drie dagen vorst, onder ecologische begeleiding ongeschikt te worden gemaakt. Aannemelijk is dat dit in de periode november – februari zal plaatsvinden door het dichtmaken met purschuim of ander materiaal. De locatie dient voorafgaand aan het dichtmaken met een endoscoop te worden gecontroleerd op de afwezigheid van vleermuizen.

Overzicht

In tabel 5.2 is een overzicht van de voorgenomen werkzaamheden en de periodes waarin dit kan plaatsvinden op volgorde door het seizoen heen (m.u.v. de renovatie aan de villa) uiteengezet.

Tabel 5.2. overzicht van de voorgenomen werkzaamheden en de periodes waarin dit kan plaatsvinden op volgorde door het seizoen heen (volgorde = m.u.v. de renovatie aan de villa).

Soort	Activiteit	jan	feb	mr t	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Kam/alp. Salamander	Verplaatsen vijver												
Kam/alp. Salamander	Plaatsen scherm land												
Broedvogels / eekhoorn	Kappen van bomen												
Broedvogels / eekhoorn	Werkterrein bouwrijp maken												
Broedvogels / eekhoorn	Vervolgen werkzaamheden												
Gewone dwergvleermuis	Ongeschikt maken verblijfplaats												
Gewone dwergvleermuis	Renovatie na mitigatie												

Welke alternatieve planning heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom een andere periode niet mogelijk is:

Door de aanwezigheid van verschillende soorten is de meest efficiënte methode uiteengezet om zo min mogelijk te hoeven werken in kwetsbare periodes van beschermde soorten. Op benoemde wijze kan zonder significante aantasting gewerkt worden binnen de werkterreinen doordat het ontoegankelijk is voor amfibieën en ongeschikt zal worden gemaakt buiten de kwetsbare periodes van andere beschermde soorten. De renovatie van de villa staat hierbuiten en zal na ongeschikt maken (onder ecologische begeleiding) van de verblijfplaats uitvoerbaar zijn.

6 Mitigatie en compensatie

6.1 Worden er maatregelen getroffen die het effect van uw initiatief op een of meerder soorten verzachten?

Ja, voorafgaand aan de werkzaamheden worden maatregelen getroffen. De maatregelen hebben betrekking op het voorkomen van schade aan beschermde diersoorten.

6.2 Mitigerende maatregelen

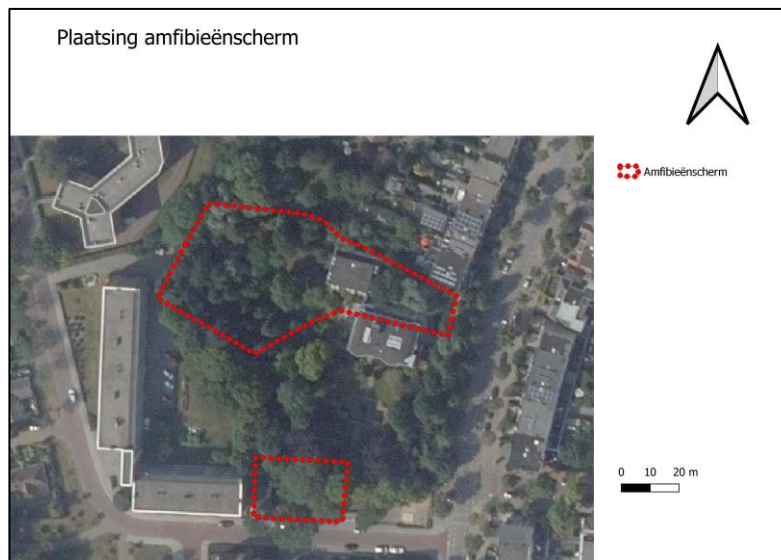
Beschrijf per soort welke maatregelen worden getroffen, die de effecten van het initiatief op de soort verzachten of voorkomen. Maak hierbij onderscheid tussen maatregelen die bewezen effectief zijn en maatregelen waarvan niet met 100% zekerheid vast staat dat deze effectief zijn. U kunt een gedetailleerde onderbouwing van de mitigerende maatregel(en) per soort als onderdeel van het activiteitenplan als bijlage bijvoegen.

Voor de maatregelen zijn de Kennisdocumenten van de kamsalamander en de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) als uitgangspunt gebruikt en is informatie over het leefgebied van de eekhoorn behaald via Zoogdiervereniging.nl, Verbeylen, 2002 en Reher et al, 2016.

Kamsalamander en alpenwatersalamander

Amfibieënscherm

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een amfibieënscherm geplaatst worden waardoor de dieren niet langer de werkterreinen kunnen betreden. Zie ter impressie ook Figuur 6.1.

Figuur 6.1. Plaatsing van amfibieënschermen in de villatuin Trianon.

Compensatiegebied landbiotoop amfibieën

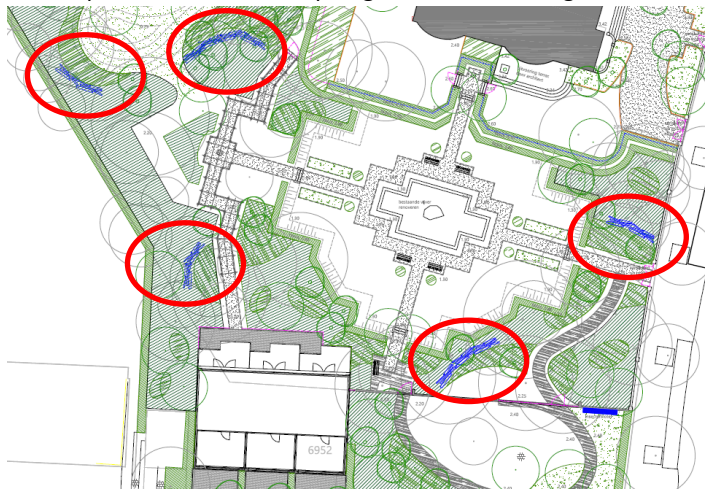
Vanwege de aanwezigheid van kamsalamander en alpenwatersalamander in het plangebied is gezocht naar ruimte waar in huidige situatie geschikt landbiotoop aanwezig is en waar ruimte is om nieuw biotoop te realiseren. In de natuurtoets (Antea Group, 2019) zijn deze resultaten

uiteengezet. Nieuw landbiotoop wordt aangelegd of gebieden worden geoptimaliseerd in de delen zoals weergegeven in Figuur 6.2.

Figuur 6.2. Compensatie/optimalisatie landbiotoop (in groen) voor de alpenwater- en kamsalamander.

Binnen de groene kaders worden naast aanplant van ruigtes en kruidenrijke vegetatie, drie houthopen en twee steenhopen gerealiseerd, zie Figuur 6.3.

Figuur 6.3. Delen waar hout- en steenhopen worden gerealiseerd in de villatuin (in blauw binnen rode cirkels).

De maatregelen vallen onder compensatie, maar werken ook mitigerend. Door het inrichten van de villatuin vóór de werkzaamheden, hebben de salamanders alternatief leefgebied gedurende de uitvoering.

Verbindingen

Verbindingen middels faunatunnels of open groen naar leefgebieden in de omgeving zullen worden voorkomen! Dit wordt gedaan ter preventie van de verspreiding van invasieve exoten.

Uit het rapport van RAVON blijkt dat de Italiaanse kamsalamander aanwezig is in de villatuin. Onbekend is hoe de soort in de tuin terecht is gekomen of hoe de soort verspreid is in zuidelijk Breda. De melding en vervolgacties liggen momenteel bij het NVWA.

De Italiaanse kamsalamander hybridiseert met de Europese kamsalamander. De aanwezigheid van de Italiaanse kamsalamander kan een serieuze bedreiging vormen voor de Europese kamsalamander populatie waardoor in dit project ter preventie van verspreiding, geen maatregelen worden toegepast om leefgebieden met elkaar te verbinden (oorspronkelijke uitwisseling wat in huidige situatie al mogelijk is zal blijven bestaan).

Afvangen en overplaatsen

Een onderdeel van de ecologische begeleiding is het waarborgen dat geen amfibieën aanwezig zijn binnen het werkterrein ten tijden van de uitvoering. Binnen de ruimte waar de amfibieënschermen worden geplaatst zullen eventueel achtergebleven dieren worden overgezet naar de andere zijde van het scherm (in geschikt biotoop).

Maatregelen gedurende de werkzaamheden

Aangezien effecten voorafgaand aan de werkzaamheden zoveel mogelijk worden voorkomen zal gedurende de werkzaamheden geen ecologische begeleiding noodzakelijk zijn. Wel zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld en zal een afstemmoment plaatsvinden waarbij de uitvoerende partij wordt voorzien van instructies. Indien onverhoopt toch amfibieën worden aangetroffen wordt direct contact opgenomen met de begeleidende ecooloog en worden de dieren alsnog overgeplaatst naar het compensatiegebied door een deskundige op het gebied van amfibieën.

Eekhoorn

Alternatieve verblijfplaatsen

Van de drie aanwezige nesten wordt slechts één nest fysiek verwijderd. De andere twee nesten zijn echter gelegen in bomen welke vlakbij het toekomstige appartementencomplex zijn gebouwd. Deze nesten verliezen zeer waarschijnlijk hun functie voor de eekhoorn als gevolg van verstoring waardoor alle drie de nesten worden gecompenseerd met een factor twee. Zes eekhoornhuizen van het type ZK EE 01 Eekhoornkast worden verspreid opgehangen op gunstige locaties voor de soort, zie Figuur 6.4.

Figuur 6.4. Eekhoornnesten en eekhoornkasten in de villatuin Trianon. Bron: Antea Group, 2019.

Functionaliteit leefgebied

Voor de eekhoorn is het van belang dat voldoende voedselaanbod aanwezig blijft in de villatuin. Door het verlies aan oppervlakte en de kap van 90 bomen gaat leefgebied verloren. Wel worden de verloren bomen terug geplaatst waarbij rekening zal worden gehouden met de eekhoorn.

Bij de kap van bomen welke een functie hebben voor de eekhoorn, dienen alternatieve bomen met een functie voor de eekhoorn te worden aangeplant. Geschikte bomen zijn (Reher et al, 2016):

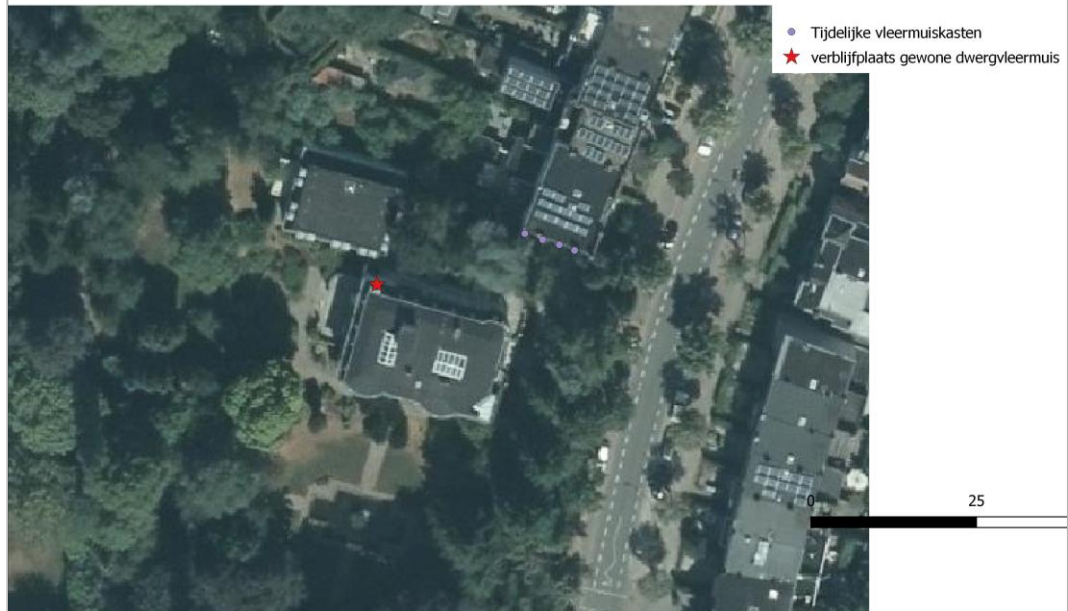
- Zomereik;
- Beuk;
- Witte paardenkastanje;
- Tamme kastanje;
- Europese lariks;
- Douglasspar;
- Grove den;
- Fijnspar.

Deze geschikte bomen bieden een natuurlijke voedselbron voor de eekhoorn. Voedsel biedende bomen in combinatie met voldoende beschutting en verblijfplaatsen, borgen de gunstige staat van instandhouding voor de eekhoorn en het voorkomen van de eekhoorn in de villatuin.

Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis dient een zomer / paarverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis te worden gecompenseerd. Momenteel lopen onderhandelingen over het plaatsen van vleermuiskasten aan woningen in de omgeving. De hoge muur op het zuiden, direct ten noorden van de huidige verblijfplaats komt hiervoor in aanmerking, zie Figuur 6.5.

Tijdelijke vleermuiskasten

Figuur 6.5. Tijdelijke vleermuiskasten t.o.v. de huidige verblijfplaats. Bron: Antea Group, 2019.

Indien omwonenden niet willen meewerken aan de mitigerende maatregelen worden twee palen gerealiseerd in de tuin met aan elke zijde twee platte kasten. Daarnaast worden als gevolg van de bovenwettelijke maatregelen twee boomkasten opgehangen in de villatuin. Deze bolkasten zijn bedoeld voor boombewonende vleermuizen, maar zijn ook geschikt voor de gewone dwergvleermuis, zie Figuur 6.6.

Figuur 6.6. Foto links: Vleermuizen bolkast. Bron: VivaraPro. Foto rechts: gewone dwergvleermuis in het 'geraamte' van een bolkast.

Compensatie gewone dwergvleermuis

Ter compensatie van de verblijfplaats worden inbouwvoorzieningen gerealiseerd in het nieuwe appartementencomplex. Hoe de architectuur hier mee om zal gaan is vooralsnog onbekend. Wel is duidelijk dat minimaal vier inbouwvoorzieningen zullen worden gerealiseerd aan de zuidwestzijde van het gebouw, zie ook Figuur 6.7. De gehele tekening is te vinden in Bijlage I.

Figuur 6.7. Aanduiding van inbouwvoorzieningen in het nieuwe appartementencomplex.

7

Instandhouding van de betreffende soorten

Motiveer hieronder per soort op welke wijze wordt voldaan aan genoemde voorwaarde.

Soorten (habitatrichtlijn, Bonn, Bern en andere beschermde soorten); Onderbouwing dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebieden in een gunstige staat van instandhouding laten voortbestaan

Kamsalamander

Huidige staat van instandhouding

In Nederland komt de soort voor ten zuidoosten van de lijn Vlissingen-Assen. De dichtheden kunnen sterk variëren. Enkele van de belangrijkste kerngebieden zijn Twente (de stuwwallen bij Enschede, Oldenzaal en Losser), het kleinschalige landschap in de Achterhoek (omgeving Winterswijk), de zuidelijke omgeving van het Drents- Friese Woud, de zuidwestelijke IJsselvallei en het rivierengebied (met name de Gelderse Poort en de Waaluiterswaarden). De soort leeft op veel plaatsen in geïsoleerde populaties. Het areaal in ons land is in de afgelopen eeuw naar schatting met een derde ingekrompen.

De belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de kamsalamander zijn het verdwijnen, aantasten en isoleren van de leefgebieden. Door het moderne landgebruik zijn veel voortplantingswateren verloren gegaan, terwijl van de overgebleven locaties veelal de kwaliteit is verslechterd. Hetzelfde geldt voor de landhabitat: in het Nederlandse cultuurland is steeds minder plaats voor kleine landschapselementen. Ook de omvorming van grasland naar akker pakt desastreus uit voor de kamsalamander. Door het opknappen en aanleggen van poelen heeft de soort zich plaatselijk kunnen handhaven en soms een beetje kunnen uitbreiden, zoals in Twente. Voor het behoud van de soort op de langere termijn moet men de huidige leefgebieden doeltreffend beheren en zoveel mogelijk met elkaar verbinden.

In de situatie bij Trianon speelt naast de isolatie van het gebied, ook de verspreiding van invasieve exoten een rol bij de bedreiging van de soort. Aangeduid staat dat door het verbinden van leefgebieden, de soort kan worden behouden. Aangezien dat in de situatie bij Trianon niet mogelijk is, zal de gunstige staat van instandhouding worden bewaakt van de aanwezige huidige populatie.

Waarborging gunstige staat van instandhouding

De benoemde compensatie is een plan om de gunstige staat van instandhouding te kunnen waarborgen in de villatuin. De kamsalamander is door de stedelijke omgeving geïsoleerd gelegen in de villatuin. Ter compensatie van het leefgebied dat verloren gaat, komt een terrein ter beschikking welke volledig wordt ingericht voor het waarborgen van het landbiotoop in het plangebied. De noordelijke vijver zal worden verplaatst, maar behoud aan de noord- en zuidzijde onderwater- en bovenwatervegetatie. Op deze manier wordt groot ingezet om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen binnen de grenzen van de villatuin.

Hiermee wordt voldaan aan de criteria uit artikel 1 sub i van de Europese Richtlijn van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG; hierna: de Habitatrichtlijn), voor zover thans van belang, waarin is bepaald dat de staat van instandhouding van een soort als gunstig wordt beschouwd wanneer:

- de betrokken soort blijft nog steeds een levensvatbare component in de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en;

- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Alpenwatersalamander

Huidige staat van instandhouding

Het zwaartepunt van de verspreiding van de Alpenwatersalamander ligt in Noord-Brabant en Limburg. Buiten beide genoemde provincies is de soort bekend van Zeeuws-Vlaanderen, het Rijk van Nijmegen en Drenthe. Door uitzettingen komt de soort nu ook relatief algemeen voor op de Veluwe, Utrechtse Heuvelrug en Het Gooi. Ook duikt de soort vaak op in stedelijk gebied. De soort komt vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen (RAVON, 2019).

De alpenwatersalamander is in de zuidelijke provincies een bekende verschijning. Elders in het land is de soort vaak zeldzaam. In zuidelijk Breda komt de soort veel voor en wordt vaak gemeld in vijvers van tuinen, alsook het ten zuiden gelegen Mastbos.

Waarborging gunstige staat van instandhouding

De maatregelen welke worden ingezet om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen voor de kamsalamander, zijn tevens toepasbaar voor het voorkomen van de alpenwatersalamander in de villatuin. Een punt ter discussie is de mogelijkheid om zich te bewegen tussen leefgebieden. De uitwisseling naar alternatieve gebieden wordt niet mogelijk gemaakt vanwege de aanwezigheid van de Italiaanse kamsalamander. Dit heeft een gevolg voor de alpenwatersalamander. Echter, in huidige situatie is de soort aanwezig in de villatuin en de uitwisseling naar omliggende tuinpercelen zal intact blijven. Uitbreidingen om de verspreiding van de alpenwatersalamander te steunen worden niet uitgevoerd, de gunstige staat van instandhouding kan enkel worden gewaarborgd voor de aanwezige populatie binnen de grenzen van de villatuin.

Eekhoorn

Huidige staat van instandhouding

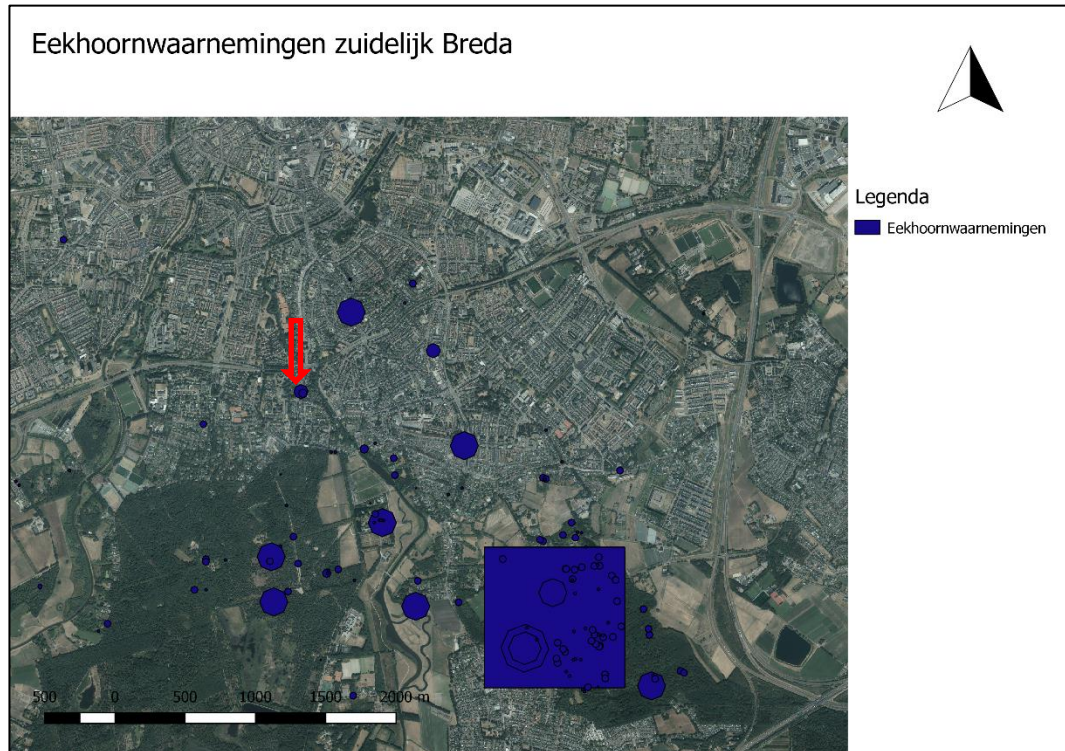
De eekhoorn komt voornamelijk in oost Nederland veel voor en is een veel waargenomen soort in bossen en parken. De eekhoorn is beschermd, omdat het natuurlijke leefgebied van de soort afneemt en daarmee een negatieve trend ontstaat voor de eekhoorn. Niet overal gaat de eekhoorn achteruit, de soort bewoond tegenwoordig ook veel parken en tuinen in de bewoonde omgeving. Door deze aanpassing wordt de eekhoorn steeds vaker waargenomen binnen de bebouwde kom.

De populatiegrootte is sterk afhankelijk van de hoeveelheid aanwezig voedsel. Na een matige zomer en herfst sterven vele eekhoorns in de winter. Ook neemt de vruchtbaarheid het jaar daarna aanzienlijk af waardoor de populatie nog meer afneemt en langzaam over meerdere jaren pas hersteld (Zoogdiervereniging, 2019).

Waarborging gunstige staat van instandhouding

De eekhoorn komt in de omgeving van het plangebied voor en wordt in de directe omgeving van de villatuin voornamelijk waargenomen in tuinen van woningen. Ten zuiden van Breda, in de Ulvenhoutse bossen, is het kerngebied van de regio aanwezig. Hier zijn veruit de meeste

waarnemingen van eekhoorns t.o.v. de directe omgeving. Ook in het Mastbos komt de eekhoorn algemeen voor, zie Figuur 7.1.

Figuur 7.1. Eekhoornwaarnemingen in zuidelijk Breda. Het plangebied is met een rode pijl aangeduid. Bron: NDFF, 2014-2019.

Daarnaast is op te merken dat ten noorden van het plangebied geen tot zeer weinig waarnemingen zijn gedaan, terwijl dit in bewoond gebied is gelegen. Indien eekhoorns hier aanwezig zijn is de verwachting dat dit snel wordt opgemerkt. Het is aannemelijk dat de (kern)eekhoornpopulatie van zuidelijk Breda uit het Mastbos en met name uit de Ulvenhoutse bossen afkomstig is.

Het voornemen behoud het leefgebied van de eekhoorn en voorziet in de realisatie van alternatieve verblijfplaatsen. Om deze reden is de gunstige staat van instandhouding voor de eekhoorn gewaarborgd, mede omdat de villatuin geen essentieel leefgebied is voor de instandhouding van de soort in zuidelijk Breda.

Gewone dwergvleermuis

Huidige staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis komt in vrijwel heel Europa voor, noordelijk tot in Zuid-Scandinavië, oostelijk tot in ver in Rusland en in de Kaukasus. In Scandinavië is de soort veel zeldzamer dan de kleine dwergvleermuis, (*P. pygmaeus*), die daar algemeen voorkomt. Ook in het zuiden van Europa zijn de waarnemingen verspreid en schaars, terwijl de kleine dwergvleermuis daar talrijk en wijd verbreid is. In Nederland is het de meest algemene vleermuis met een ruime verspreiding over het gehele land. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Schattingen van de Europese populatie zijn niet bekend.

Ondanks dat de soort algemeen voorkomt in Nederland is de gewone dwergvleermuis beschermd. Vleermuizen vervullen een belangrijke rol in het ecosysteem als insectenjagers van de nacht. Met name in de bestrijding tegen de eikenprocessierups en muggen worden vleermuizen vaak verwelkomt. Om deze reden kan de bescherming gezien worden als het voorkomen van een achteruitgang in de gunstige staat van instandhouding.

Waarborging gunstige staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor in de omgeving van het plangebied. De overtreding is van toepassing op een verblijfplaats van slechts één dier, waardoor de effecten van de verloren verblijfplaats minimaal zijn. Daarnaast worden alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd en wordt de villatuin in de toekomst meer gericht op inheemse biodiversiteit. De tuin zal om deze reden meer insecten aantrekken en daarmee een nog interessanter foerageergebied vormen voor vleermuizen (de tuin blijft daarnaast in de nacht donker). De alternatieve voorzieningen zijn daarnaast geschikt om meerdere vleermuizen te huisen, in plaats van de huidige scheur onder het raamkozijn. Aangezien de situatie in het toekomstige gebruik niet achteruit gaat voor vleermuizen en zijn functie als foerageerlocatie en verblijfplaats blijft behouden, is geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

De soort kan na realisatie nog altijd algemeen voorkomen in de villatuin door de vele maatregelen ten behoeve van natuur met een focus op biodiversiteit.

Hiermee wordt voldaan aan de criteria uit artikel 1 sub i van de Europese Richtlijn van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG; hierna: de Habitatrichtlijn), voor zover thans van belang, waarin is bepaald dat de staat van instandhouding van een soort als gunstig wordt beschouwd wanneer:

- de betrokken soort blijft nog steeds een levensvatbare component in de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Bijlage I overzicht maatregelen t.b.v. natuur

8 Bijlage II – Onderzoek RAVON

Eindverslag 2019111
Inventarisatie kamsal

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 22 79 68 19
E. michel.braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.